

1936

KARABINY, KARABINY,
GŁOWA TRZEŻWA, RĘCE SILNE,
MYŚLI CZUJNE, BRONŃ GOTOWA,
WYŁAŻ, WROGU, CO SIĘ CHOWASZ, CO SIĘ CHOWASZ.
ROZCHMURZ BRWI, ROZPOGÓDŹ TWARZ,
O WODZU W TRUMNIE SPIĄCY CIĘŻKO,
W POTRZEBIE ZŁEJ RYDZ ŚMIGŁY NASZ
POWIEDZIE TEŻ LUD NA ZWYCIĘSTWO.
A TE NASZE KARABINY
TAKIE SĄ, A NIE SĄ INNE,
CELNE, DZIELNE, STRZELNE, KARNE
I W SAM RAZ DLA POLSKIEJ ARMJI, TAK, DLA ARMJI.

Kolekcja
Zdzisław Karwowski

WODZU MIŁY, DAR Z TYCH KARABINÓW STU
SKŁADAMY JE OT TU,
NASZE RĘCE JE STWORZYŁY,
NAM TEŻ PRZYJDZIE UJĄC ZA NIE
SKORO WROGI SIĘGNĄ GRANIC,
POLSKĘ, POLSKĘ ZBAWI POLSKIE WOJSKO.
WODZU MIŁY, DAR TYCH KARABINÓW STU
SKŁADAMY JE OT TU.
MYŚMY CHCIELI ZE WSZEJ SIŁY
BYŚ SPOCZYWAĆ MOĞŁ SPOKOJNY,
W GROBIE TWYM, W CZAS KAŻDEJ WOJNY.

KARABINY, KARABINY
GŁOWA TRZEŻWA, RĘCE SILNE,
MYŚLI CZUJNE, BRONŃ GOTOWA,
WYŁAŻ, WROGU CO SIĘ CHOWASZ, CO SIĘ CHOWASZ
W SERCU WRÓG ZASADZKĘ MA,
CHÓĆ W SŁOWACH JEGO MIÓD NAJSŁODSZY,
LE CZUWA RYDZ, NA STRAŻY TRWA
I NIE DA WROGOM NAS ZASKOCZYĆ.
KARABINY, KARABINY,
STRAŻ NAJLEPSZA, MUR JEDYNY,
NIKT NAS, NIKT NAS NIE OGARNIE:
BRONI POLSKA, POLSKA ARMJA, WÓDZ I ARMJA.

WODZU MIŁY, DAR Z TYCH KARABINÓW STU i t. d.

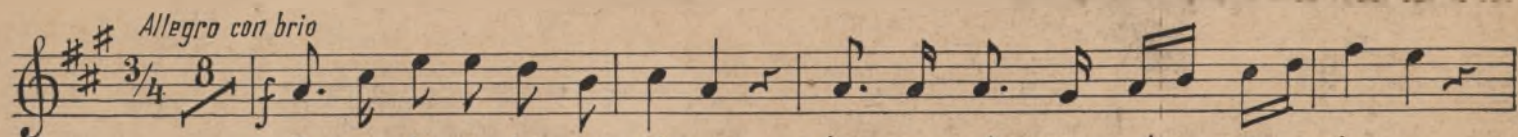
(tekst piosenki, wykonanej przez chór robotników F. K. przy
wzręczaniu karabinów)

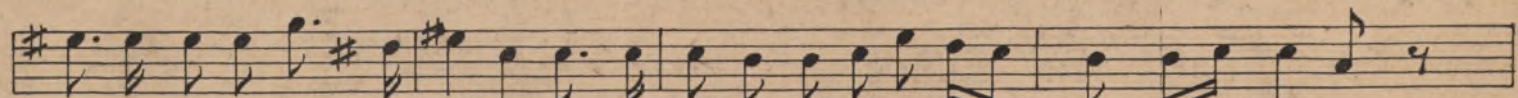
KARABINY, KARABINY...

(Pieśń, wykonana przez chór robotników podczas uroczystości wręczenia wojsku polskiemu stu karabinów maszynowych)

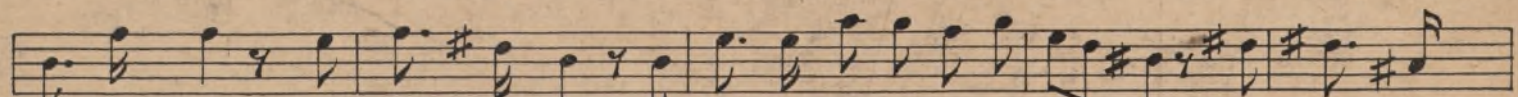
Melodia: F. Chopin. Polonez A-dur op. 40 Nr. 1

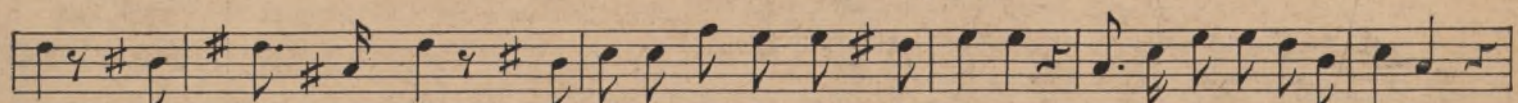
Ka-ra-bi-ny, ka-ra-bi-ny dar nasz skromny dar po-win-ny.

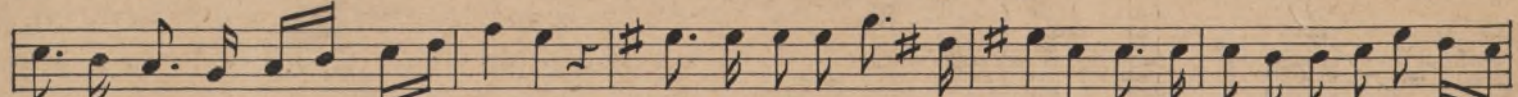
Do-bre że aż bi-je wo-czy, sto sztuk sto sztuk, dar ro-bo-czy dar ro-bo-czy.

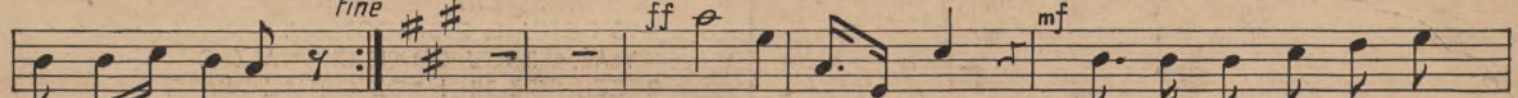
U-marł Wódz, śród Kró-lów spi, lecz bi-je Polska je-go tę-tnem. Wo-dzo-wi

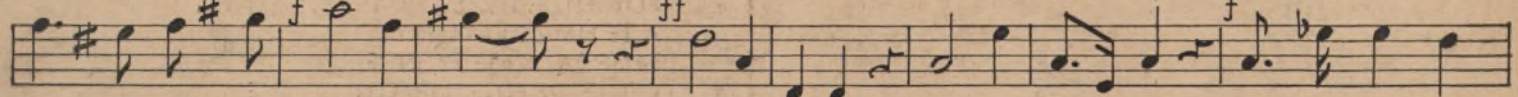
tych naj-lepszych dni nasz dar nie bę-dzie o-bo-je-tny. Bo te na-sze ka-ra-bi-ny

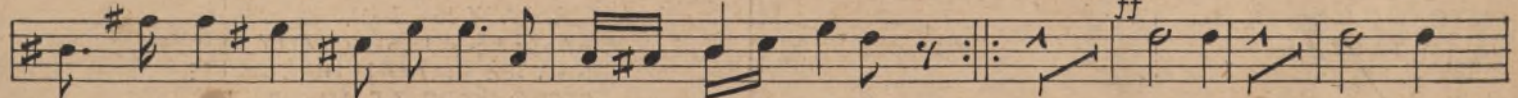
spełnią wszystko co po-win-ny, bo nie rzu-ci je na marne Smigły Rydz nasz Wódz tej a-rmji,

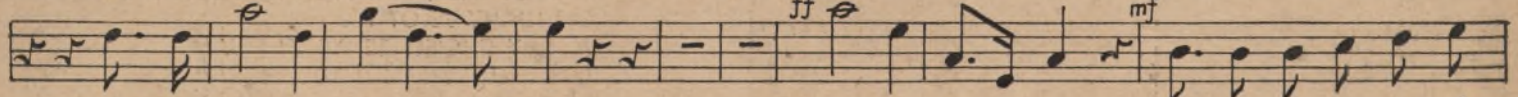
Wódz tej a-rmji. Przyjmij Dziadku, Wo-dzu mi-ty dar z tych ka-ra-bi-nów

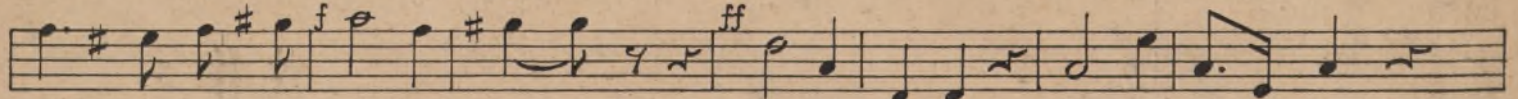
stu składa-my je ot tu. Nasze rę-ce je stwo-rzy-ty, nam też przyjdzie

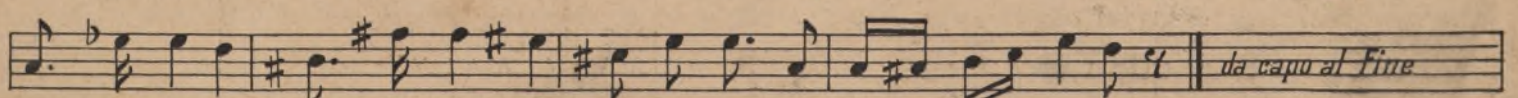
u-jąć za nie, sko-ro wro-gi się-gną granic. Polskę, Polskę

zba-wi polskie wo--jsko. Wo-dzu mi-ty dar z tych ka-ra-bi-nów

stu składamy je-ot tu. Myśmy chcie-li ze wszej si-ty,

Byś spo-czy-wać mógł spokojny w gro-bie Twym wczas ka-zdej wojny.

„NIECH TEN PIĘKNY WYRAZ WASZYCH UCZUĆ ROBOTNIKÓW FABRYKI KARABINÓW BĘDZIE PRZYKŁADEM DLA INNYCH WYTWÓRNI. CZEŚĆ WAM, ROBOTNICY“!

(Słowa Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, wypowiedziane do robotników z okazji wręczenia przez nich stu karabinów maszynowych dla wojska).

CZYN WASZ JEST PRZYKŁADEM...

(Przemówienie pana ministra spraw wojskowych generała dywizji Tadeusza Kasprzyckiego w czasie uroczystości w dniu 25 kwietnia roku bieżącego).

Panie Prezydencie, Panie Generale, Obywatele! zny, daje głęboką wiarę w jej przyszłość.

W imieniu wojska składam serdeczne podziękowanie ogółowi pracowników, którzy ofiarowali nam dar cenny, pracę swych i mózgów. Tem więcej cenny

jest to dar, że płynie z pobudek głębokiej wartości duchowej i patriotycznej.

W chwili zgonu Marszałka Piłsudskiego wraz z całym narodem zamarło z bólu serce polskiego żołnierza. Czyn wasz dowodzi, że i serce robotnika polskiego przejął ten sam ból za zmarłym Wodzem. Ścisłą łącz-

ność człowieka pracy z narodem i wojskiem uważamy za fundament bytu i siły państwa. Każdy przejaw solidarności z interesem ogółu, każdy przejaw patriotyzmu polskiego ludu roboczego napawa otuchą, krzepi przede wszystkim nas, których rolą jest praca nad obroną Ojczy-

Czyn wasz jest przykładem, wskazuje jaką drogą iść należy, szczególnie w ciężkich czasach kryzysu, zamętu i wyścigu zbrojeń, wskazuje, że razem — żołnierz i

obywatel polski — potrafią wytrwałym i karnym wysiłkiem budować moc swego państwa, której nie złamią podstępne zakusy i ataki sił wrogich. Owoc waszej pracy, ta setka karabinów maszynowych, oddana zostaje pułkom, które w wojennym trudzie zaszczyt miały wy-

różnić się i otrzymać „virtuti militari“ z rąk Naczelnego Wodza.

W ich też imieniu dziękuję wam, obywatele, za ten dar, zrodzony w sercach waszych z wspólnych nam uczuć dla Wodza, z wspólnej nam idei — miłości i poświęcenia dla Polski.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej ogląda karabiny w fabryce karabinów podczas uroczystości przekazania 100 karabinów maszynowych dla wojska przez pracowników Fabryki Karabinów

PRACA ROBOTNIKA POLSKIEGO – POMNIKIEM DLA MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA WOJSKU POLSKIEMU 100 KARABINÓW MASZYNOWYCH

W dniu 25 r. b. w Fabryce Karabinów Państwowych Wytwórni Uzbrojenia w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia wojsku polskiemu 100 karabinów maszynowych, wykonanych przez pracowników Fabryki Karabinów.

Inicjatywa ofiarowania karabinów maszynowych wojsku polskiemu zrodziła się w umysłach robotników Fabryki Karabinów w maju 1935 r., bezpośrednio po zgonie Marszałka Piłsudskiego, dla uczczenia wiekopomnych zasług Wielkiego Budowniczego Polski. Po powzięciu uchwały przystąpiono natychmiast do zrealizowania zamiaru. Pracę wykonywano bezinteresownie po ukończeniu normalnych zajęć i w wyniku kilkudziesięciu tysięcy godzin pracy piękną myśl przyobleczono w czyn: wykonano 100 karabinów maszynowych i ofiarowano je wojsku.

Dzień 25 kwietnia, w którym wręczono wojsku polskiemu tak cenny dar, Fabryka Karabinów przeżyła niezwykle uroczyste.

Na dziedzińcu fabrycznym ustawili się kompania chorągwi 30 pułku strzelców kaniowskich oraz kompanie reprezentacyjne Związku Rezerwistów i Związku Strzeleckiego ze sztandarami. Na uroczystość przybyli: minister przemysłu i handlu dr. R. Górecki, prezes Najwyższej Izby Kontroli gen. I. Krzemiński, generalicja oraz przedstawiciele władz.

Na chwilę przed rozpoczęciem uroczystości przybył generalny inspektor sił zbrojnych generał dyw. Rydz-Smigły w towarzystwie ministra spraw wojskowych generała dyw. T. Kasprzyckiego. Naczelnym wódz po odebraniu raportu przeszedł przy dźwiękach hymnu narodowego przed frontem oddziałów.

W chwilę później, o godzinie 11 przybył Pan Prezydent R. P. w otoczeniu domu wojskowego i cywilnego. W tej chwili orkiestra odegrała hymn narodowy i Pan Prezydent R. P. po powitaniu przez generalnego inspektora sił zbrojnych i ministra spraw wojskowych i odebraniu raportu od dowódcy kompanii honorowej przeszedł przed frontem ustawionych oddziałów.

Następnie Pan Prezydent R. P. wraz z towarzyszącym Mu generalnym inspektorem sił zbrojnych, ministrem spraw

wojskowych i generalicją udał się na miejsce uroczystości. W chwili przybycia Pana Prezydenta na miejsce uroczystości orkiestra fabryczna odegrała hymn narodowy.

Po odśpiewaniu przez chór «Gaude Mater Polonia» wygłosił przemówienie dyrektor Państwowych Wytwórni Uzbrojenia, a następnie dyrektor Fabryki Karabinów, który powiedział:

«Wrodzonym instynktem prawdy wiedziony, polski świat pracy już w zaraniu działalności Józefa Piłsudskiego poczuł w Nim Wodza który społeczeństwo z odrętwienia zbudzi, na szalę dziejowych wypadków zbrojny czyn rzuci i pęta niewoli potarga.

Twardo stanęli robotnicy przy przyszłym Wodzu Narodu, stali przy nim niezłomnie do końca, a dziś pamięć Jego czczą jak najdroższą relikwię narodową.

W dniach powszechnej żałoby pracownicy tej fabryki, wśród których wielu jest pierwszych żołnierzy Marszałka, postanowili uczcić pamięć swego ukochanego Wodza przez wzniesienie Mu pomnika czynu, pomnika swej pracy.

Pracownik przemysłu wojennego, znając dobrze ze swej codziennej pracy rolę nowoczesnego sprzętu bojowego, rozumie, że o zwycięstwie w dobie obecnej decyduje nie tylko geniusz wodza, męstwo żołnierzy i oliarność wszystkich obywateli, lecz również ilość i jakość broni, którą żołnierz w obronie zagrożonej ojczyzny włada.

Dlatego też pracownicy Fabryki Karabinów pomnik dla uczczenia Światlanej Pamięci Wskrzesiciela Naszego Państwa wyrazili w pracy, skierowanej ku pomnożeniu broni wojska polskiego.

Karabin maszynowy jest narzędziem śmierci. Ale Polskiej Sile Zbrojnej obca jest tradycja wojen zaborczych, sięgania po cudze. Historia jej—to bezmiar krwi własnej, w obronie wolności przelanej.

Skromny człowiek codziennej pracy wie przeto, że wybrana forma pomnika godna jest Największego z Polaków.

Sto karabinów maszynowych na ręce pana ministra spraw wojskowych w darze wojsku polskiemu składamy.

Broń ta jest nie tylko wyrazem głębokiej miłości ludzi pracy do Zmarłego Wodza, lecz widowym znakiem uroczystego ślubowania, że pracownicy Fabryki Karabinów niezłomnie stać będą w szeregach tych, którzy wielką spuściznę po Nieśmiertelnym Budowniczym państwa polskiego utrzymać i pomnożyć pragną».

Generalny inspektor sił zbrojnych general dywizji Śmigły-Rydz podpisuje akt przekazania 100 k.m. przez pracowników fabryki karabinów dla wojska

Minister spraw wojskowych general dywizji Kasprzycki Tadeusz podpisuje akt przekazania 100 karabinów maszynowych dla wojska

H U M O R

W dalekobieżnym pociągu rozmawiają pasażerowie na temat długowieczności. Jeden z nich, zdrowo wyglądający mężczyzna, mówi:

– Spójrzcie na mnie, panowie! W ciągu całego mojego życia, a mam już dzięki Bogu 66 lat nie byłem ani razu chory. Od dwudziestego roku życia w lecie i w zimie wstawałem o godzinie 5-tej rano, a o 9-tej wieczorem kładłem się spać. Moja kolacja składała się z fasoli i suchego chleba. Przylem pracowałem ciężko: codziennie od 8-ej, potem robiłem przerwę obiadową, potem godzinę odpoczynku, potem...

– Przepraszam – przerywa jeden ze współpasażerów – czy można wiedzieć, za co właściwie pan był skazany.

–o–

Ona:–A więc czekaj na mnie o godzinie 8-mej przed zegarem.

On:–Dobrze... a o której przyjdiesz?

–o–

Sędzia:–Czy oskarżony kradnąc auto miał jakiegoś pomocnika?

Oskarżony:–Ależ, panie sędzio, komuż dzisiaj można zaulać?

–o–

– Panie Pisarkiewicz – mówi szef do swego buchallera – jak przyjdzie tu niejaki Nudziński i będzie się o mnie pytał, to niech mu pan powie, że mnie niema. Ale jak długo on tu będzie czekał, to niech pan nic nie robi, bo inaczej nie uwierzy, że mnie niema w biurze.

–o–

Jedno z pism prowincjonalnych pod tytułem «Mimowolny styl wesoty w niewesołej sprawie» podaje autentyczne podanie, jako wniosek o mieszkanie jednego z obywateli do magistratu:

Do Szanownego Magistratu!

Ja i moja żona jest nas razem osiem i mieszkamy co jest nieprawdopodobieństwem, a więc leżą, w łóżku dzieci, t. j. 2 albo 2 w nogach a ja paznokciem podrapałem buzię dziecka, to samo moja żona, która śpi odwrotnie.

Nadmieniam, że śpimy razem i jak miejsca nie starczy, to na podłodze. Również nadmieniam, że te dzieci są zwłaszcza nieletnie i że mam reumatyzm, a ostatnie dziecko pół roku stare a wszystko to z powodu wilgoci.

Podobnie nie mogę oświecić pokoju, bo bardzo dymi i na ubikację formalnie nie można iść bo się wciąż wali i zapach niemiły, a jak pociągnę za drut, to woda górą leci, zamiast dołem, jak było przedtem i głowę mam mokrą, żeby Szn. nie życzy.

Proszę mnie odwiedzić i powąchać, jakie to wobec tego powietrze. Nadmieniam, że w tym smrodzie nie będę dalej mieszkał i proszę o odpowiedź odpowiednią i raczej przestaną płacić i narobię wstydu z poważaniem.

Fr. K.

–o–

– Słyszałem, że Garnuszkiewicz umierając zapisał wszystko zakładowi dla sierot.

– To ładnie z jego strony. A dużo zostawił?

– Siedmioro dzieci.

Pan Cezary Gapa łopił się, ale go uratowano. O swoim strasznym przeżyciu opowiada w gronie swych przyjaciół mówiąc:

– Powiadają wam, że w jednej chwili przesunęło mi się przed oczami całe moje życie.

– No to pewnie i to ci się przypomniało, że pożyczyłeś odemnie przed rokiem 50 zł. wtrąca jeden z przyjaciół.

–o–

Minister:–Więc się pan jednak ożenił?

Włoski patriota:–Tak jest. Zrobiłem to tylko dlatego, aby obrączkę ślubną ofiarować na skarb państwa.

–o–

Pewien profesor egzaminował gromadnie tak, że zwykle tylko kilka osób odpowiadało, a reszta czekała tylko na stopień.

Zapytuje studenta:

– Może pan mi powie coś o Platonie.

– Kiedy nie powtarzałem tego panie, profesorze.

– To nic, to w takim razie może o Sokratesie.

– Kiedy jakoś nie mogę sobie dokładnie przypomnieć tej postaci.

– To może pan mi ich porówna – pyta dalej profesor, zapomniawszy o poprzednich odpowiedziach studenta.

–o–

Ojciec do córki:–Co ty czytasz moje dziecko?

Córeczka:–To powiaśtko o mężu i żonie co nigdy się nie kłócili kochali aż do śmierci.

Ojciec:–Ach więc to bajki! No to możesz czytać, dziecko.

–o–

Kelner:–Widzę, że szanowny pan z czegoś niezadowolony. Może było coś przesolone?

Gość:–Tak. Rachunek.

–o–

Car Mikołaj spotkał raz pijanego oficera i rzekł:–ty sukinyś! co byś zrobił na moim miejscu gdybyś tak jak ja spotkał pijanego oficera?

Oficer struchlał poznawszy cara, ale wnet się opamiętał i rzekł śmiało:

– Najjaśniejszy Panie! gdybym był na twoim miejscu, to bym z pijaną świnią nie gadał.

Car zaśmiał się i poszedł dalej.

–o–

– Kelner! Ten bełszyk jest strasznie mały!

– Nie szkodzi łaskawy panie – pan sobie nawel nie wyobraża, ile pan czasu zużyje, aby go zjeść.

–o–

Matka kazala malej Józii uważać na suknię, która suszyła się na piecu. Po pewnej chwili wola Józia do matki:

– Mamol czy mogę odwrócić suknię na drugą stronę, bo z tej się już przypalilo?

–o–

Ryszard Strauss sam kierował próbą «Symfonji Alpejskiej». Przy szybkich i rozwichrzonych pasażach muzykantowi przy pierwszym pulpicie w części p. l. «Burza» wypadł smyczek z ręki.

Strauss wstrzymał orkiestrę i powiedział:

– Zaczniemy «Burzę» od początku, ponieważ nasz koncertmistrz zgubił parasol.

–o–

Pasażer do woźnicy: A możecie jechać wolno bo mi się nie śpieszy

Pastuch do malarza:–Niech mi się pan zaraz ślad wynosi. Krowy mają się łuczyć na łące, a widzę, że prędzej zdechną z głodu, niż przesłaną panu pozować...

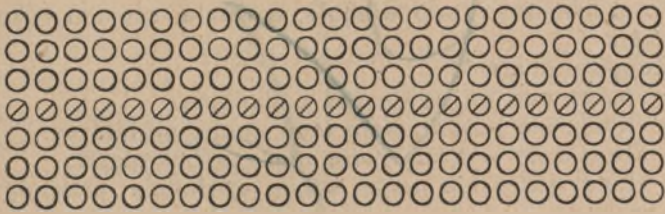
– Ile lat ma osoba urodzona w roku 1899? – Mężczyzna czy kobieta?

(Il Travaso delle Idee, Rzy)

MĄDREJ GŁOWIE DOŚĆ BAZ PAŁKĄ W LEB...

1. LOGOGRYF

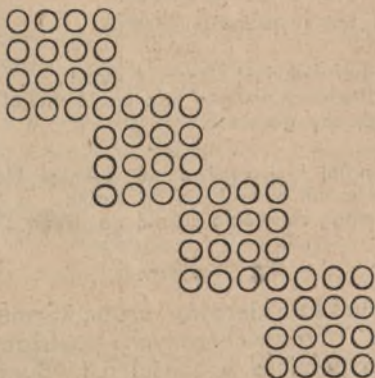

W podaną figurę wpisać pionowo 23 wyrazy siedmioliterowe. Środkowy rząd poziomy do rozwiązania.

Znaczenie wyrazów:

- 1) Strój wizytowy. 2) Maszyna do gotowania herbaty. 3) Członek załogi okrętowej. 4) Objaw, oznaka. 5) Przymierza, związek. 6) Zwierzak: gryzoń. 7) Słowo, mające to samo znaczenie, jakie posiada inny odpowiadający mu wyraz. 8) Żywe, wesole. 9) Wstawa: Sochacz. 10) Przystronny, nie wazki. 11) Towar naśladowany, zastępujący właściwy. 12) Awantura. 13) Broń ręczna. 14) Człowiek wziętycy we wszystko. 15) Wstawa: Sykomor. 16) Dopływ Amuru. 17) Rodzaj zagadki. 18) Część kolumny druku. 19) Wał obronny, okop ziemny. 20) Barwik do tworzy. 21) Warstwa, pokład. 22) Wstawa: strzyga. 23) Długa suknia księża.

2. SCHODY MAGICZNE

Odgadnąć 13 wyrazów, czytanych jednakowo pionowo i poziomo.

Znaczenie wyrazów:

- 1) Osre zakończenie szczytu, lancy. 2) Olej skalny. 3) Mgła, unosząca się nad ziemią. 4) Wielki bęben. 5) Zarozumiałość. 6) Wyspa koralowa. 7) Marka pocztowa, naklejka. 8) Szkic. 9) Pokrowiec. 10) Imię męskie. 11) Część roku. 12) Narkotyk usypiający. 13) Księga praw Mojżeszowych.

3. METAMORFOZA

PAKT
○○○○
○○○○
○○○○
TORA

Zmieniając po jednej, coraz to inną literę, utworzyć za każdym razem nowy wyraz.

4. KONIKÓWKA

per	czy	czeń	cier	łość	któ
so	pie	jest	na	pie	i
łq	łq	ze	stwa	rej	mi
nie	bq	wdzi	by	tow	bez
Pra	cie	kosz	nie	wa	zdo

Ruchem konika szachowego odczytać rozwiązanie.

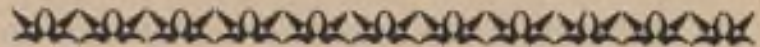
5. LOGOGRYF

W figurę wpisać pionowo 20 trzyliterowych wyrazów. Ostatni rząd poziomy do rozwiązania.

Znaczenie wyrazów:

- 1) Skrót instytucji państwowej, przepowiadającej pogodę. 2) Zwierzę afrykańskie z rodziny antylop. 3) Wolna przestrzeń. 4) Owady muchowale. 5) Zbiornik. 6) Utwór literacki. 7) Uszczelniacz szyb. 8) Wstawa: ano. 9) Przyprawa kuchenna, rozpuszczalna w wodzie. 10) Przeczenie. 11) Wycie zwierząt. 12) Zona Jakóba. 13) Zaginiony przodek bydła rogatego. 14) Uczeń. 15) Inaczej twoja. 16) Zjawisko nie wynikające z praw przyrody. 17) Struś australijski. 18) Zwierzę drapieżne. 19) Uderzenie. 20) Pyłajnik.

ROZWIĄZANIA ZADAŃ, ZAMIESZCZONYCH W n-rze 13 „WIA-RUSA” NADEŚLALI:

PIĘCIU ZADAŃ:

panie: Marja Długolecka, Marta Cicha.

starszy sierżant Jerzy Machniewski.

sierżanci: Józef Zagół, Władysław Salala, Eugenjusz Koziorowski.

plutonowi: Józef Nikańczuk, Joachim Cichy.

kaprale: Feliks Broślawski, Napoleon Proniewicz, Leon Pindor.

TRZECH ZADAŃ:

pani Gena Paterakowa.

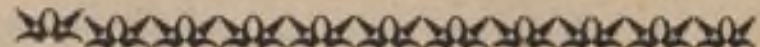
plutonowi: Władysław Łokietek, Stefan Maścipan, Jan Wowra.

kapral Roman Stępień.

JEDNEGO ZADANIA:

pani Zosia Wojciechowska.

pan Jerzyk Wojciechowski.

NAGRODY OTRZYMUJĄ:

1) plutonowy Joachim Cichy.

2) kapral Napoleon Proniewicz.

RADJO

BIEDAK WŚRÓD BOGACZY

Zasoby finansowe radiolacji obcych i polskiej

Sluchacze radia lubią porównywać radiolację polską z radiolacją obcemi. Jest to zrozumiałe gdy się zważy, że nigdzie poza radjem porównanie takie nie jest łatwiejsze. Odbiornik radiowy równie dobrze pozwala na słuchanie audycji krajowych, jak i zagranicznych...

W rzeczywistości jednak porównania te nie zawsze są słuszne. Sluchacz radiowy, niezadowolony z jakiejś audycji Polskiego Radja, przenosi się na falę zagraniczną i słucha kilkudziesięciu dostępnych dla jego odbiornika stacji. Oczywiście przy tej ilości stacji zagranicznych musi się trafić taki program, który odpowiada jego gustom, taki zresztą program, jaki za chwilę może nadać również Polskie Radio.

Nikt nie słucha w Polsce stacji zagranicznych od rana do wieczora względnie przez dłuższy okres dnia, w ten sposób, jak normalnie słucha się u nas Polskiego Radja. I to jest najważniejszy powód, dla którego niektórym słuchaczom wydaje się u nas, że programy zagraniczne są jakieś dziwnie lepsze i doskonalsze.

Programy wszystkich stacji radiowych na świecie są do siebie podobne. Równie podobne, jak opinie słuchaczy o programach własnych radiostacji. Nie o to jednak chodzi. Przy porównywaniu radiolacji polskiej z radiolacjami zagranicznymi trzeba również wziąć pod uwagę wiele innych jeszcze czynników, które najbardziej decydują o wartości programów.

Przedewszystkiem różne są kapitały artystyczne różnych krajów na świecie i różne są kapitały pieniężne, jakimi radiolacje rozporządzają. Radio włoskie może nadawać dziesiątki oper w miesiącu, a nie potrafi tego już nawet przy dużych wysiłkach naprzykład radiolacja angielska. Radiolacja niemiecka może w ciągu miesiąca zaangażować do wykonania programu radiowego ponad 1.000 wykonawców lekkich audycji, podczas gdy radiolacja polska może liczyć tylko na dziesiątki, gdyż u nas na rynku artystycznym poprostu niema takiej ilości wykonawców. W wielu wypadkach Polskie Radio musi dopiero z dużym wysiłkiem szkolić odpowiednie kadry artystów mikrofonowych, a więc wykonać tę pracę, która gdzie indziej jako problem radiowy nie istnieje.

Najważniejsze jednak są różnice środków materialnych, jakimi dysponują radiolacje poszczególnych krajów. Sluchaczy radia zaciekawi zapewne fakt, że radiolacja niemiecka rozporządza w ciągu roku trzystu czterdziestu osmiu milionami złotych, radiolacja angielska ma dziewięćdziesiąt cztery miliony złotych, a radiolacja francuska - czterdzieści pięć milionów złotych.

Jak jest w Polsce?

Wprawdzie ilość abonentów Polskiego Radja wzrasta, dużo jednak czasu upłynie zanim wpływ Polskiego Radja umożliwi słuchaczom porównywanie możliwości radiolacji polskiej z radiolacjami zagranicznymi. Przy setkach i dziesiątkach milionów złotych radiolacji zagranicznych, Polskie Radio rozporządza rocznie tylko 13 milionami złotych!

Z tego skromnego budżetu musi Polskie Radio nie tylko pokryć bieżące wydatki programowe, techniczne i administracyjne, ale również musi rozbudowywać stacje nadawcze Polskiego Radja i pokrywać zobowiązania zagraniczne, zaciągnięte dawniej na budowę Raszyńska.

Porównanie tych czterech budżetów wypukła jak skromny jest budżet radiolacji polskiej, a zarazem wykazuje, jak duży wysiłek wkłada Polskie Radio, aby dorównać radiolacjom zagranicznym.

OSTATNIA AUDYCJA RADJOWA Z CYKLU

«Twórczość Fryderyka Chopina»

XXXV-tą audycją kończy się w środę 6 maja o godzinie 21 wielki cykl radiowy pod tytułem «Twórczość Fryderyka Chopina». Polskie Radio zorganizowało ten cykl w celu umożliwienia radiosluchaczom systematycznego poznania twórczości największego geniusza muzycznego. Koncerty te były jednocześnie jakby obrazami z życia Chopina, bowiem przed każdą audycją profesor Zdzisław Jachimecki w słowie wstępnym rzucał światło na okoliczności, w których powstały dane utwory. W ostatniej audycji profesor Zofia Rabcewiczowa

odegra trzy mazurki z op. (Nr. 1, 2, 3), walca As - Dur op. 64 Nr. 3 oraz niezwykle bujny i bogaty w swej zmienności barw i nastrojów Polonez-Fantazję op. 61.

«WILNO - MILE MIASTO»

Audycja dla Polaków z zagranicy

W dniu 12 maja nastąpi w Wilnie uroczystość i przeniesienie Serca Marszałka Piłsudskiego. W związku z tą uroczystością Polskie Radio pragnie rodakom z zagranicy opowiedzieć o Wilnie, ulubionem mieście Marszałka, pełnem pięknych i ciekawych zabytków. Spełni to audycja dla Polaków z zagranicy w dniu 9.V o godzinie 21 pod tytułem «Wilno - mile miasto».

«TRZECI MAJ»

Sluchowisko w Teatrze Wyobraźni

Wiernem echem i żywym wspomnieniem historycznego posiedzenia Sejmu w dniu 3 maja roku 1791 będzie sluchowisko radiowe pod tytułem «Trzeci maj» nadane w niedzielę o godzinie 18.30. W sluchowisku tem wystąpi cały szereg wybitnych sił dramatycznych stolicy.

Zagadnienie telewizji w poszczególnych państwach

Pierwszeństwo przypadnie zapewne Francuzom, którzy, jak sami twierdzą, «nie robiąc szumu», uwinęli się gracko i w kilka miesięcy ukończyli budowę pierwszej na świecie oficjalnej stacji nadawczej na wieży Eiffel.

W ten sposób Anglja, która zawsze ma czas i Niemcy, którym zawsze coś stoi na przeszkodzie, pozostały w tyle.

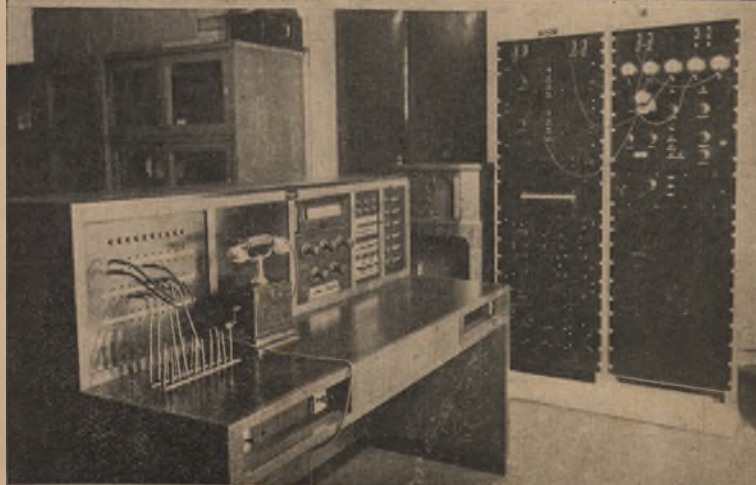
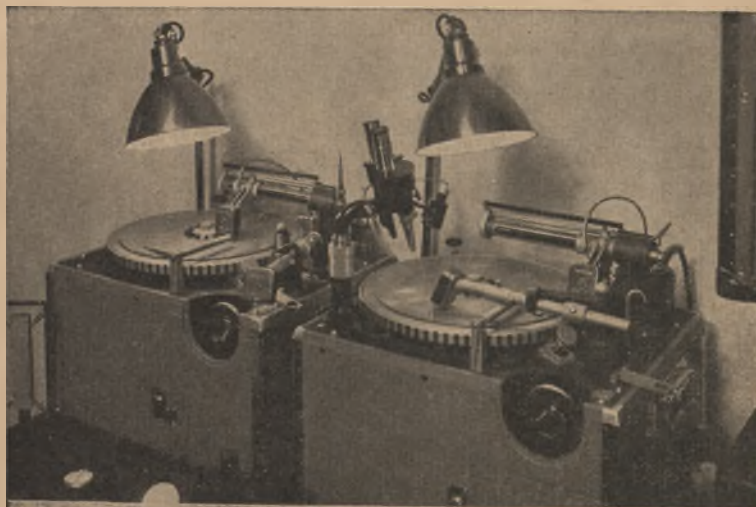
Państwom zachodnim dzielnie dotrzymuje w tej dziedzinie Rosja Sowiecka, gdzie w styczniu roku bieżącego z okazji jedenastej rocznicy śmierci Lenina uruchomiono doświadczalną stację telewizyjną.

W Szwecji w połowie stycznia roku bieżącego otwarto telewizyjną stację nadawczą na przedmieściu Stockholmu - Asframergarten.

W Norwegii ma być w krótkim czasie wybudowana stacja w Oslo.

W Stanach Zjednoczonych nie uznano jeszcze telewizji za intratny interes. Dlatego przewiduje się, że inicjatywę i koszty budowy pierwszej stacji podejmie tu rząd Stanów.

U góry: Aparat Neumana do nagrania na płycie, u dołu: nowy stół rozdzielczy do aparatu Neumana. Aparatura powyższa została zainstalowana w P. R.

PROGRAM AUDYCYJ RADJOWYCH

OD 10.V DO 16.V 1936 ROKU

NIEDZIELA 10.V

9.00 Audycja poranna. 9.40 Dziennik poranny. 10.00 Nabożeństwo z okazji 18 ej rocznicy bitwy pod Kaniowem. W czasie nabożeństwa u-
twory religijne wykonają: orkiestra 30 pułku Strzelców Kaniowskich
oraz chór Pracowników Zbrojowni Nr. 2. 12.15 Poranek muzyczny
14.20 Muzyka lekka. 15.00 Godzina rolnika. 16.00 „Hejże do mazu-
ra”. 16.15 Koncert chóru rumuńskiego. 17.15 Teatr Wyobraźni: „Irydjan”
– Zygmunta Krasieńskiego. 17.45 „Co czytać”. 18.00 Podwieczorek przy
mikrofonie. 20.00 Fragment koncertu z teatru w Cieszynie. 20.45 Wy-
jątki z pism Józefa Piłsudskiego. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 „Na
wesołej lwowskiej lali”. 21.30 „Podróżujemy” – „Urlop na wodzie”. 21.45
Wiadomości sportowe. 22.00 Koncert. 23.05 Muzyka taneczna.

PONIEDZIAŁEK 11.V

6.30 Audycja poranna. 8.10 Audycja dla poborowych. 12.03 Dziennik
południowy. 12.15 „O uprawie tytoniu w Polsce”. 12.25 Muzyka symfoniczna
13.10 Chwilka gospodarstwa domowego. 15.15 Wiadomości
o eksporcie polskim. 15.30 Koncert. 16.00 Lekcja języka niemieckiego.
16.15 Wybitne instrumentalistki (płyty). 16.45 „W kancelarii adwo-
kackiej” – skecz. 17.00 Pogadanka. 17.15 „Minuta poezji”. 17.20 Duety.
17.50 Pogadanka. 18.00 Recital fortepianowy Jana Strauss'a. 18.30 Po-
gadanka dla dzieci. 18.55 Pogadanka aktualna. 19.35 Wiadomości
sportowe. 19.45 Muzyka. 20.00 Audycja żołnierska. 20.20 Dziennik wie-
czorny. 20.30 Reportaż z wystawy: „Marszałek Piłsudski a Wilno”.
20.35 Przemówienie dyrektora programowego Polskiego Radja pana
Piotra Góreckiego. 20.40 Krótki reportaż z kościoła św. Teresy w Wil-
nie. Bicie dzwonów. 20.45 Apel wojskowy. Transmisja z placu Łuki-
skiego w Wilnie. 21.15 „Na śmierć Bohatera”. 22.30 „Przemówienie
Józefa Piłsudskiego nad trumną Juliusza Słowackiego. 22.50 „Anelli”
– poemat symboliczny Ludomira Różyckiego. 23.10 Ostatnie wiadomo-
ści dziennika radiowego.

WTOREK 12.V

7.15 Werbel. 7.15 Dziennik poranny. 7.45 Transmisja z Wilna: Nabo-
żeństwo w Kościele św. Teresy i pochód żałobny, Przeniesienie Ser-
ca Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego i prochów Jego
Matki ś. p. Marii z Billewiczów Piłsudskiej do Mauzoleum na cmen-
tarzu Rossa. Po transmisji bicie dzwonów. 13.15 Dziennik południo-
wy. 13.30–17.40 Przerwa. 17.40 „Pieśń Wawelu”. 17.55 Krótkie repo-
rtaże informacyjne ze Lwowa, Krakowa, Kałowic, Poznania, Torunia i
Łodzi. 18.20 Recital organowy. 18.45 „Malka i syn” – wspomnienie o
Marszałku Piłsudskim i Jego Matce – wygłoszą dla dzieci starszych Wacław
Sieroszewski. 19.00 Odtworzenie fragmentów pogrzebu z Wilna.
19.45 Pieśni żałobne w wykonaniu Chóru Katedralnego w Poznaniu
pod dyr. ks. orol. dr. Wacława Gieburowskiego. 20.05 „Walność tra-
giczna”. 20.45 „W godzinę śmierci”. 21.05 Ostatnie werble. 22.00 Po-
grzeb Kozimierz Wielkiego – Kanłata Bolesława Wallek-Walewskiego
do słów Stanisława Wyspiańskiego. 22.00 Dziennik wieczorny. 22.15
„Poemat żałobny”. 22.45 Chopin – Orefice: Marsz żałobny (orkiestra i
chór). 22.55 Report. w języku francuskim. 23.10 Werbel.

ŚRODA 13.V

6.30 Audycja poranna. 8.10 Audycja dla poborowych. 12.03 Dziennik po-
łudniowy. 12.15 Pogadanka. 12.30 Koncert z Wilna. 13.10 Chwilka
gospodarstwa domowego. 15.15 Wiadomości o eksporcie polskim. 15.30
Kwintet. 16.00 „Wędrowki dookoła globu”. 16.20 Pieśni polskie. 16.45
Rozmowa muzyka ze słuchaczem Radja. 17.00 „Dyskutujemy”: „Obywa-
tel i urzędnik”. 17.20 Koncert w wykonaniu kwartetu smyczkowego.
17.50 „Książka i wiedza”. 18.00 „Trzynastka nie jest teralna”... 18.30
„Skrzynka ogólna”. 19.25 „Uprawiajmy kukurydzę” – pogadanka. 19.35
Wiadomości sportowe. 19.45 Pogadanka aktualna. 20.00 Muzyka roz-
rywkowa. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 „Obrazki z Polski współ-
czesnej”. 21.00 Koncert chopinowski. 21.35 Szkic literacki. 21.50 Po-
gadanka aktualna. 22.00 Koncert poświęcony Twórczości Emila Mly-
narskiego. 23.05 Muzyka taneczna.

CZWARTEK 14.V

6.30 Audycja poranna. 8.10 Audycja dla poborowych. 12.03. Dziennik
południowy. 12.15 Poranek muzyczny. 13.10 Chwilka gospodarstwa do-
mowego. 15.15 Wiadomości o eksporcie polskim. 15.30 Koncert muzyki
lekkiej. 16.00 Audycja dla dzieci. 16.15 Pół godziny muzyki komnat-
owej. 16.45 „Cała Polska śpiewa”. 17.00 Odczyt. 17.15 Koncert w wy-
konaniu orkiestry kameralnej. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Reci-
tal fortepianowy. 18.30 Film, plastyka, architektura. 18.40 „Jak spędzić

Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej profesor Ignacy
Mościcki na odsłonięciu pomnika Kilińskiego

święto”. 19.25 Nowiny leśne. 19.39 Wiadomości sportowe. 19.45 Po-
gadanka aktualna. 20.00 „Bunt bajek” – audycja muzyczna. 20.45 Dziennik
wieczorny. 20.55 „Obrona przeciwlotniczo-gazowa” – pogadanka.
21.00 Słuchowisko p. l. „Operacja”. 21.35 „Nasze pieśni”. 22.00 Kwar-
tel na obój, skrzypce, altówkę i wiolonczelę. 22.30 Koncert orkiestry.

PIĄTEK 15.V

6.30 Audycja poranna. 8.10 Audycja dla poborowych. 12.03 Dziennik
południowy. 12.15 Audycja dla szkół. 12.45 Koncert symfoniczny. 13.10
Chwilka gospodarstwa domowego. 13.15 «Z rynku pracy». 15.15 Wiado-
mości o eksporcie polskim. 15.30 Audycja muzyczna 16.00 Pogadanka
dla chorych. 16.15 Koncert. 16.45 Pogadanka podróżnicza dla dzieci
starszych. 17.00 «Skarby Polski» – „Lotnictwo polskie” – odczyt wygło-
si general Ludomil Rayski. 17.15 «Minuta poezji». 17.20 Arje i pieśni.
17.50 Poradnik sportowy. 18.00 Muzyka taneczna. 18.30 Pogadanka
aktualna. 18.50 Pogadanka społeczna. 19.25 Wiadomości sportowe.
19.50 Biuro Studiów rozmawia ze słuchaczami Polskiego Radja. 20.00
„Ach, ta wiosna” – operetka w 3-ach aktach Jana Strauss'a. 22.00 Reci-
tal fortepianowy. 22.30 Skrzynka techniczna. 22.50 Muzyka taneczna.

SOBOTA 16.V

6.30 Audycja poranna. 8.10 Audycja dla poborowych. 12.03 Dziennik
południowy. 12.15 Przegląd rolniczej prasy. 12.25 „1000 taktów mu-
zyki”. 13.10 Chwilka gospodarstwa domowego. 14.30 Wyjątki z pol-
skich filmów dźwiękowych. 15.00 Fragment powieści p. l. „Ludzie z
wosku”. 15.15 «Nasz handel morski». 15.30 Koncert kwartetu salonowe-
go. 16.00 Lekcja języka francuskiego. 16.15 Wesoła audycja dla dzie-
ci. 16.45 «Cała Polska śpiewa». 17.00 Koncert solistów. 17.40 «Mówimy
o prowincji». 17.50 «Przegląd wydawnictw». 18.00 Transmisja nabożeń-
stwa majowego z Ostrej Bramy w Wilnie. 19.35 Wiadomości sporto-
we. 19.45 Pogadanka aktualna. 20.00 „W muzycznym domu”. 20.45
Dziennik wieczorny. 20.55 «Obrazki z Polski współczesnej». 21.00
Audycja dla Polaków zagranicą. 21.30 „Wesoła syrena”. 22.00 Kon-
cert symfoniczny. 23.05 Muzyka taneczna.

WYDAWCA: WOJSKOWY INSTYTUT NAUKOWO – OŚWIATOWY

Redaktor naczelny: Jerzy Ciepeliowski, kapitan

Zastępca redaktora: Wacław Szmagiel

Sekretarz redakcji: N. W. Witaczyński, chorąży

Kierownik działu K. O. P.: sierż. Romuald Mackiewicz

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Nowy-Swiat 23/25. Telefony: Redakcji 231-72, Administracji 522 82. – Konto P. K. O. 22.144

PRZEDPŁATA: miesięcznie 1.50 zł. – Rocznie 17 zł. – Egzemplarz pojedynczy 50 groszy. Zagranicą rocznie 40 zł. – w Ameryce
5 dolarów – Prenumerata «Wiaruska»: rocznie 5 złotych, półrocznie 3 złote, kwartalnie 1 złoty 20 groszy, miesięcznie 50 groszy. Opłata
pocztowa uiszczona ryczałtem. – Za zmianę adresu dopłata 50 groszy.

CENY OGŁOSZEŃ: 1/4 strony czarno drukowanej 500 złotych; jeden milimetr jednoszpaltowy wzgl. jego miejsce przy układzie dwuszpaltowym
wzgl. jego miejsce przy układzie dwuszpaltowym 1.50, trzyszpaltowym 1.–; jeden milimetr dwukolorowej, względnie 1/4, opisowej 750 złotych; jeden milimetr jednoszpaltowy wzgl
jego miejsce przy układzie dwuszpaltowym 1.50, trzyszpaltowym 1.–
Rękopisów, zdjęć i rysunków, nadesłanych do Redakcji, nie zwraca się.